

IOKAI-SİYAS ARASININ TEMEL JEÖLİM ÖZELLİKLERİ YE BÖLGEDEKİ OFİYOLİTLİ KARIŞIĞIN KÖKEN VE YERLEŞMESİNE DBĞİN DÜŞÜNCELER

BASIC GEOLOGICAL PROPERTIES OF THE AREA BETWEEN TOKAT - SİVAS AND IDEAS ON THE ORIGIN AND EMPLACEMENT OF OPHIOLITE COMPLEXES IN THE AREA.

Ali YILMAZ, M.T.A. Enstitüsü,

Bu inceleme Orta Anadolu'nun doğu kesiminde Tokat ve Sivas arasında kalan bölgenin temel jeolojik özelliklerinin ortaya çıkarılmasını amaçlamaktadır.

İnceleme alanında Kuzeyde Tokat Masifi, güneyde Karaçayır metamorfikleri, ortada ofiyolitli karışık (ophiolitic melange) olmak üzere başlıca üç büyük kaya birimi topluluğu yer alır.

Tokat masifini oluşturan metamorfikler başlıca yeşil şist ve yer yer Permian yaşlı yeniden kristalleşmiş kireçtaşı kapsar. Akdağ masifinin kuzeydoğu uzanımı olarak kabul edilen güneydeki Karaçayır metamorfikleri ise altta kalkışist ve mermerler, üstte kuvarsit olmak üzere birbiriyle uyumlu iki birimden oluşur.

Tokat masifi ile Karaçayır metamorfikleri arasında kabaca doğu batı yönünde uzanan başlıca serpantin hamur içinde değişik yaş ve kayatürü özellikleri gösteren, boyutları desimetreden kilometreye kadar değişen bloklardan oluşan ofiyolitli karışık bulunur. Üst Senonian çökelleriyle transgresif olarak örtülü bulunan ofiyolitli karışık içinde yaşı saptanan en genç bloklar Senonian'i temsil etmektedir. Buna göre karışık yerleşme yaşı Alt Senonian'e karşılık gelir. Eosen yaşlı fliş ve bunun üzeri.

ne uyumsuzlukla gelen Neojen yaşlı karasal tortular daha yaşlı birimler üzerine açılı uyumsuzlukla gelmektedir.

Bögede Üst Senoniyen, Eosen ve Neojen yaşlı kuzey-güney doğrultulu sürüklenimler saptanmıştır. Bu sürüklenimlerin konumları ile ofiyolitli karışık içinde gelişen daha küçük ölçekli ezilme zonları ve kırık sistemleri arasında genel bir uyumluluk sezilmektedir. Saha verileri bölgedeki sürüklenimlerin kuzeyden güneye doğru geliştiğini düşündürmektedir.

Yapılan kimyasal analizlerin İrvine ve Baragar'a (1971) göre değerlendirilmeleri sonucu karışık içindeki diyabaz bloklarının (I. grup) toleyitik, Üst Kretase yaşlı spilitik volkanitlerin (II. grup) ve Eosen'den genç volkanitlerin (III. grup) kalkalkalin özellikte oldukları saptanmıştır. Glassley (1974) diyagramında I. grup volkanitleri okyanus ortası toleyitik, I. grup volkanitleri ada yayı volkanizmasma bağlama olasılığı üzerinde durulmaktadır.